

INFORMACJA DODATKOWA
SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO
PODKARPACKIEGO BANKU SPÓŁDZIELCZEGO

za okres od 1 stycznia 2019 roku do 30 czerwca 2019 roku

CZĘŚĆ I

I. WPROWADZENIE DO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

1. Podkarpacki Bank Spółdzielczy z siedzibą w Sanoku przy ulicy Mickiewicza 7 został wpisany do rejestru Krajowego Rejestru Sądowego w Sądzie Rejonowym w Rzeszowie, XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego w dniu 24 września 2001 roku pod numerem KRS 0000047309.

Zakres działania Banku obejmuje:

1) czynności bankowe:

- a) przyjmowanie wkładów pieniężnych płatnych na żądanie lub z nadejściem oznaczonego terminu oraz prowadzenie rachunków tych wkładów,
- b) prowadzenie innych rachunków bankowych,
- c) przeprowadzanie bankowych rozliczeń pieniężnych,
- d) udzielanie kredytów i pożyczek pieniężnych osobom fizycznym zamieszkującym lub prowadzącym przedsiębiorstwo na terenie działania Banku lub osobom prawnym i jednostkom organizacyjnym nie posiadającym osobowości prawnej, a posiadającym zdolność prawną, mającym siedzibę lub jednostki organizacyjne na terenie działania Banku,
- e) udzielanie i potwierdzanie, w zakresie i trybie uzgodnionym z Bankiem Zrzeszającym, gwarancji bankowych i poręczeń osobom fizycznym zamieszkującym lub prowadzącym przedsiębiorstwo na terenie działania Banku lub osobom prawnym i jednostkom organizacyjnym nie posiadającym osobowości prawnej, a posiadającym zdolność prawną, mającym siedzibę lub jednostki organizacyjne na terenie działania Banku,
- f) nabywanie i zbywanie wierzytelności pieniężnych,
- g) przechowywanie przedmiotów i papierów wartościowych oraz udostępnianie skrytek sejfowych,
- h) prowadzenie operacji czekowych i wekslowych,
- i) świadczenie usług płatniczych obejmujących wydawanie instrumentów płatniczych i umożliwianie wykonywania transakcji płatniczych, zainicjowanych przez akceptanta lub za jego pośrednictwem, instrumentem płatniczym płatnika.
- j) pośrednictwo w dokonywaniu przekazów pieniężnych oraz rozliczeń w obrocie dewizowym, a także prowadzenie skupu i sprzedaży wartości dewizowych,
- k) emitowanie bankowych papierów wartościowych.

2) wykonywanie innych czynności:

- a) dokonywanie, na warunkach uzgodnionych z dłużnikiem, zamiany wierzytelności na składniki majątku dłużnika, przy czym Bank jest obowiązany do sprzedaży:
 - nieruchomości - w okresie nie dłuższym niż 5 lat od daty nabycia,
 - pozostałych składników majątku - w okresie nie dłuższym niż 3 lata od daty nabycia;

*Informacja dodatkowa sprawozdania finansowego
Podkarpackiego Banku Spółdzielczego
za okres od 1 stycznia 2019 roku do 30 czerwca 2019 roku*

obowiązek ten nie spoczywa na Banku, jeżeli przejęte składniki majątku wykorzystana do prowadzenia własnej działalności bankowej,

- b) nabywanie i zbywanie nieruchomości,
- c) obejmowanie lub nabywanie akcji i praw z akcji, udziałów innej osoby prawnej i jednostek uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych,
- d) dokonywanie obrotu papierami wartościowymi,
- e) świadczenie usług konsultacyjno – doradczych w sprawach finansowych,
- f) świadczenie innych usług finansowych w zakresie:
 - a. pośrednictwa przy zawieraniu umów ubezpieczeniowych, umów factoringowych lub leasingowych,
 - b. pośrednictwa w zbywaniu i odkupywaniu jednostek uczestnictwa funduszy inwestycyjnych,
 - c. świadczenia usług agenta firmy inwestycyjnej,
- g) prowadzenie na zlecenie ksiąg akcyjnych spółek,
- h) pośrednictwo w zawieraniu umów w zakresie świadczenia usług certyfikacyjnych,
- i) rozliczanie i umarzanie pieniądza elektronicznego.

Bank może, w drodze umowy zawartej na piśmie, na zasadach określonych w ustawie Prawo bankowe, powierzyć przedsiębiorcy lub przedsiębiorcy zagranicznemu, wykonywanie wyłącznie:

- w imieniu i na rzecz Banku Spółdzielczego pośrednictwa w zakresie czynności wymienionych w art. 5 i 6 ustawy Prawo bankowe, określonych w przedmiocie działalności Banku,
- czynności faktycznych związanych z działalnością bankową.

2. Sprawozdanie finansowe obejmuje okres od 1 stycznia 2019 roku do 30 czerwca 2019 roku.
3. W bieżącym roku obrotowym w skład Banku nie wchodziły wewnętrzne jednostki organizacyjne sporządzające samodzielne sprawozdania finansowe. Bank nie był więc zobowiązany do sporządzenia łącznego sprawozdania finansowego.
4. Sprawozdanie sporządzono przy założeniu kontynuacji działalności gospodarczej przez Podkarpacki Bank Spółdzielczy w dającej się przewidzieć przyszłości.

Począwszy od 01.01.2019 r. w związku z wygaśnięciem Umowy zrzeczenia zawartej przez Bank z Bankiem Polskiej Spółdzielczości S.A. z dnia 22 marca 2002 roku, Podkarpacki Bank Spółdzielczy jest Bankiem samodzielnym współpracującym z Bankiem Polskiej Spółdzielczości S.A., z którym zawarł porozumienie ramowe w zakresie współpracy. Zakresem porozumienia na świadczenie usług i czynności, zostały objęte wszystkie kluczowe obszary współpracy mające dotychczas swoją podstawę w umowie zrzeczenia, w tym m. in. obszar

*Informacja dodatkowa sprawozdania finansowego
Podkarpackiego Banku Spółdzielczego
za okres od 1 stycznia 2019 roku do 30 czerwca 2019 roku*

współpracy w zakresie prowadzenia rachunków bankowych, rozliczeń pieniężnych, obrotu dewizowego, transportu wartości pieniężnych.

Na koniec I półrocza 2019 r. Bank posiadał sumę bilansową w kwocie 2 821 740 547,15 zł oraz uzyskał zysk netto w wysokości 13 588 073,75 zł. Z uwagi na realizację uchwał ZP z dnia 28 czerwca br. w sprawie określenia sposobu pokrycia straty za 2018 r. oraz straty lat ubiegłych, wystąpiło znaczące obniżenie kapitału Tier I. Dodatkowym czynnikiem mającym wpływ na sytuację kapitałową Banku było dokonanie przez sąd w I kwartale br. rejestracji połączenia spółek transakcji znakowej, co wpłynęło na wysięgowanie ujmowanego w kapitale Tier I funduszu z aktualizacji wyceny aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży w kwocie 47,3 mln zł. Z uwagi na powyższe, wskaźniki kapitałowe Banku oraz wskaźnik płynności długoterminowej M3 kształtują się poniżej minimalnych regulacyjnych norm nadzorczych. Od dnia 12 lutego 2019 r. Bank nie spełnia wymogów wynikających z art. 128 ust. 1 prawa bankowego.

Współczynniki kapitałowe Banku na dzień 30.06.2019 r. kształtują się w następujący sposób:

- łączny współczynnik kapitałowy – 5,06%, wobec minimalnego regulacyjnego poziomu 8%,
- współczynnik kapitału TIER I – 0,32%, wobec minimalnego regulacyjnego poziomu 6%,
- współczynnik kapitału podstawowego TIER I – 0,10%, wobec minimalnego regulacyjnego poziomu 4,5%.

W związku z powyższym Komisja może zastosować wobec Banku narzędzia wynikające z uprawnień nadzorczych określonych w art. 138 Prawa bankowego, w tym implikujące w dalszej kolejności możliwość podjęcia przez Bankowy Fundusz Gwarancyjny działań w zakresie przymusowej restrukturyzacji wynikających z art. 101 ustawy o BFG.

Bank od dnia 15 lutego 2019 r. wdrożył szereg działań zmierzających do przywrócenia zgodności funkcjonowania Banku z obowiązującymi normami nadzorczymi oraz przekazał do UKNF pismem z dnia 1 marca br. ich szczegółowy zakres.

Pomimo odnotowanych niekorzystnych zmian w obszarze adekwatności kapitałowej, Bank realizuje cele strategiczne w zakresie utrzymania stabilnej pozycji rynkowej, o czym świadczy m. in. poziom i struktura posiadanych źródeł finansowania w relacji do działalności kredytowej Banku, w tym dominujący udział depozytów osób prywatnych charakteryzujących się wysoką stabilnością. Ponadto, Bank posiada znaczące zasoby aktywów płynnych składające się głównie z wysokopłynnych bonów pieniężnych. Współczynnik płynności krótkoterminowej LCR na koniec czerwca 2019 r. kształtował się na poziomie 613%, tj. znacznie powyżej wymaganego minimalnego poziomu 100%.

Mając na uwadze obecną sytuację ekonomiczno-finansową oraz kapitałową Banku (determinowaną koniecznością ujęcia straty 2018 r. i straty lat ubiegłych), a także konieczność uzyskania wymaganych norm w zakresie adekwatności kapitałowej (w tym wymogu MREL) oraz wskaźnika płynności długoterminowej M3, Bank w marcu 2019 r. opracował i przyjął do realizacji Strategię działania na okres najbliższych 5 lat.

*Informacja dodatkowa sprawozdania finansowego
Podkarpackiego Banku Spółdzielczego
za okres od 1 stycznia 2019 roku do 30 czerwca 2019 roku*

W związku z częściową dezaktualizacją założeń Programu Postępowania Naprawczego i istotną zmianą sytuacji ekonomiczno-finansowej oraz przede wszystkim kapitałowej, Bank w II kwartale 2019 r. opracował i przyjął do realizacji Plan Naprawy na lata 2019-2023, który został przekazany w lipcu br. do zatwierdzenia do UKNF. Ma on zapewnić kontynuację ścieżki sanacji Banku, która przebiegała dotychczas w oparciu o założenia Programu Postępowania Naprawczego na lata 2016-2020.

Bank, mając na uwadze konieczność odbudowy bazy kapitałowej poddał badaniu sprawozdanie finansowe według stanu na 31.05.2019 r. oraz złożył do UKNF wnioski o wydanie zezwolenia na zaliczenie do kapitału podstawowego Tier I zysku netto wypracowanego we wskazanym okresie.

Jednocześnie w celu wzmocnienia efektów podjętych działań kierunkowych Bank podpisał porozumienie o współpracy z zewnętrznym podmiotem zmierzające do uzyskania wsparcia w prowadzonym i planowym procesie restrukturyzacji Banku, który ma prowadzić do odzyskania zdolności do funkcjonowania zgodnie z przepisami prawa.

W związku z faktami i okolicznościami zaprezentowanymi w niniejszej części informacji dodatkowej, które przedstawiają istotne czynniki niepewności w zakresie założenia kontynuacji działalności przez Bank, należy podkreślić, że zaistniała sytuacja jest efektem materializacji ryzyka kredytowego w postaci nadmiernego obciążenia kosztami rezerw i odpisów dotyczących kredytów (w znaczącej części dużych ekspozycji) udzielonych w latach wcześniejszych. Poziom zidentyfikowanych, planowanych do utworzenia rezerw celowych i odpisów aktualizujących na należności zagrożone tzw. „starego portfela” wykazuje tendencję spadkową w bieżącym roku. Jednocześnie, zgodnie z obecnie przyjętą Polityką kredytową, Bank kreuje bezpieczny portfel kredytowy, który będzie zapewniać uzyskiwanie stabilnych strumieni przychodowych w kolejnych latach. Obecnie z uwagi na obniżenie skali aktywności kredytowej skutkujące zmniejszeniem poziomów generowanych przychodów, Bank zainicjował działania ukierunkowane na wzmocnienie pozadsetkowych źródeł przychodów oraz przede wszystkim mające na celu dalsze ograniczanie kosztów prowadzonej działalności będących wynikiem dalszej optymalizacji sieci sprzedażowej oraz zasobów kadrowych, co przy planowanych efektach działalności windykacyjnej i ustabilizowaniu wyniku z tytułu rezerw i odpisów pozwoli w dłuższej perspektywie na sukcesywną odbudowę bazy kapitałowej. Powyższe znalazło również odzwierciedlenie w przygotowanym przez Bank Planie Naprawy przekazanym do zatwierdzenia UKNF.

Podkarpacki Bank Spółdzielczy pomimo trudnej sytuacji kapitałowej zamierza kontynuować działalność według założeń określonych w Strategii działania Banku na lata 2019-2023 oraz w Planie Naprawy, które opierają się na dostosowaniu skali prowadzonej działalności do możliwości kapitałowych, zmniejszeniu kosztów oraz istotnym wzmocnieniu efektywności działań windykacyjnych.

5. W okresie objętym sprawozdaniem nie nastąpiło połączenie Banku Spółdzielczego z innym bankiem.

6. Przyjęte zasady (polityka) rachunkowości, w tym metody wyceny aktywów i pasywów oraz ustalanie przychodów i kosztów w zakresie, w jakim obowiązujące przepisy pozostawiają prawo wyboru lub nie regulują danego zagadnienia, a w szczególności:

1) Zasady ujmowania w kapitale własnym skutków wyceny pozycji bilansowych

Skutki wyceny aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży Bank odnosi na kapitał z aktualizacji wyceny, do momentu wyłączenia aktywów finansowych z bilansu, w którym skumulowane skutki zmian wartości godziwej ujęte w kapitale z aktualizacji wyceny ujmuje się odpowiednio w przychodach lub kosztach finansowych; naliczone odsetki ujmuje się w przychodach z tytułu odsetek; należne dywidendy ujmuje się w przychodach z udziałów lub akcji, pozostałych papierów wartościowych i innych instrumentów finansowych, o zmiennej kwocie dochodu. W przypadku, w którym nastąpiła utrata wartości składnika aktywów finansowych, Bank ujmuje skumulowane straty ujęte w kapitale z aktualizacji wyceny jako koszty finansowe z tytułu odpisów aktualizujących.

2) Zasady ustalania wartości godziwej aktywów finansowych i zobowiązań finansowych z podziałem na poszczególne rodzaje tych aktywów i zobowiązań

a) finansowe aktywa trwałe:

- akcje i udziały w innych jednostkach Bank wycenia w cenie nabycia, z uwzględnieniem odpisów z tytułu trwałej utraty wartości,
- akcje i udziały przeznaczone do sprzedaży Bank wycenia w wartości bilansowej albo w wartości godziwej, w zależności od tego, która z tych wartości jest niższa, z uwzględnieniem oszacowanych przez Bank kosztów sprzedaży,

b) środki trwałe, wartości niematerialne i prawne wycenia się według ceny nabycia lub wartości przeszacowanej pomniejszonej o odpisy amortyzacyjne lub umorzeniowe, a także o odpisy z tytułu trwałej utraty wartości,

c) nieruchomości zaliczane do inwestycji Bank wycenia według wartości godziwej. Skutki zmiany zalicza się odpowiednio do pozostałych przychodów operacyjnych lub pozostałych kosztów operacyjnych.

d) aktywa przejęte za długi Bank wycenia według wartości godziwej, a skutki wyceny zalicza się odpowiednio do pozostałych przychodów operacyjnych lub pozostałych kosztów operacyjnych. W przypadku gdy wartość godziwa przejętych aktywów jest wyższa od kwoty długu, różnica stanowi zobowiązanie wobec kredytobiorcy. W przypadku odwrotnym, gdy wartość godziwa przyjętych aktywów jest niższa niż kwota długu, to na tę różnicę Bank dokonuje odpisu aktualizującego wartość tych aktywów. Bank może podjąć decyzję o wygaszeniu długu tylko do wysokości wartości godziwej przejętego aktywów, wtedy zadłużenie z odpowiednią rezerwą celową pozostaje na właściwym koncie zadłużenia.

*Informacja dodatkowa sprawozdania finansowego
Podkarpackiego Banku Spółdzielczego
za okres od 1 stycznia 2019 roku do 30 czerwca 2019 roku*

- e) *aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży Bank wycenia według wartości godziwej, a skutki wyceny zalicza się odpowiednio do pozostałych przychodów operacyjnych lub pozostałych kosztów operacyjnych.*
- f) *aktywa finansowe i zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy, w tym aktywa lub zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu wycenia się według wartości godziwej, a skutki zmiany wartości godziwej zalicza się odpowiednio do przychodów lub kosztów z operacji finansowych, z zastrzeżeniem że zobowiązanie które ma zostać rozliczone przez przekazanie instrumentu kapitałowego którego wartości godziwej nie można wiarygodnie ustalić należy wycenić według zamortyzowanego kosztu.*
- g) *udzielone kredyty i pożyczki oraz inne należności własne PBS, które nie są przeznaczone do obrotu, wycenia się wg zamortyzowanego kosztu z uwzględnieniem efektywnej stopy procentowej.*
- h) *aktywa finansowe dostępne do sprzedaży wycenia się wg wartości godziwej, a skutki zmiany wartości godziwej odnosi się na kapitał (fundusz) z aktualizacji wyceny*
- i) *wartość funduszy podstawowych ustala się w wartościach nominalnych.*

3) *Przyjęte zasady rachunkowości zabezpieczeń, w tym odnoszące się do prognozowanych transakcji: Bank nie stosuje zasad rachunkowości zabezpieczeń.*

4) *Zasady spisywania należności:*

Bank spisuje należności w ciężar utworzonych rezerw celowych na podstawie decyzji Zarządu.

7. *Wprowadzone w roku obrotowym zmiany zasad rachunkowości, w tym metod wyceny wraz z uzasadnieniem, jeśli wywierają istotny wpływ na sprawozdanie finansowe, oraz zestawienie spowodowanej tymi zmianami różnicy w wyniku finansowym:*

W okresie 01.01.2019 do 30.06.2019 r. Bank wprowadził następujące zmiany w Polityce rachunkowości:

1) *Wprowadzono zapisy mówiące o tym, że wycena wartości udziałów w innych jednostkach jest aktualizowana na każdą datę raportowaną, w tym miesięcznie, jeśli Bank posiada dane finansowe lub ma możliwość dokonania takiej wyceny w sposób systematyczny. W szczególności w przypadku regulowania należności, pomiędzy Bankiem na rzecz jednostki zależnej równoległe do rozpoznania kosztów w rachunku zysków i strat następuje rozwiązanie odpisu aktualizującego w przypadku wzrostu wartości udziałów w takiej jednostce z tytułu otrzymywanych przez nie od Banku opłat lub innych wynagrodzeń, należnych z tytułu korzystania z aktywów tej jednostki przez Bank, w związku z którymi Bank dokonał odpisów aktualizujących wartość posiadanych w tej jednostce udziałów.*

2) *Doprecyzowano zapisy regulujące sposób wyceny rozchodu aktywów i zobowiązań finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy, w ten sposób, że przy wycenie rozchodu*

*Informacja dodatkowa sprawozdania finansowego
Podkarpackiego Banku Spółdzielczego
za okres od 1 stycznia 2019 roku do 30 czerwca 2019 roku*

aktywów finansowych i zobowiązań finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy lub aktywów dostępnych do sprzedaży, nabytych po różnych cenach, charakteryzujących się jednakowymi cechami przyjmuje się że rozchód wycenia się kolejno po cenach (kosztach) nabycia, tych składników, które Bank nabył najwcześniej (metoda FIFO) z zastrzeżeniem przypadku gdy instrument finansowy jest niejednorodny tj. przypisane są do niego różne prawa lub obowiązki bądź różne korzyści wynikające z jego posiadania wówczas wycena odbywa się wg cen (kosztów) rzeczywiście poniesionych na ich nabycie.

3) Wprowadzono zasadę kompensowania aktywów z tytułu odroczonego podatku z rezerwą z tytułu odroczonego podatku dochodowego w przypadku gdy Bank posiada tytuł uprawniający do ich jednoczesnego uwzględnienia przy obliczaniu kwoty zobowiązania podatkowego. Uznaje się, że Bank posiada tytuł uprawniający do jednoczesnego uwzględnienia aktywów i rezerw z tytułu odroczonego podatku dochodowego przy ustaleniu zobowiązania podatkowego, jeżeli:

- a) jest uprawniony do potrącenia należności i zobowiązań z tytułu podatku dochodowego, oraz
- b) aktywa i zobowiązania z tytułu odroczonego podatku dochodowego dotyczą podatku dochodowego nałożonego przez tę samą władzę podatkową.

8. Dokonane w stosunku do poprzedniego roku sprawozdania finansowego zmiany sposobu sporządzania sprawozdania finansowego wraz z uzasadnieniem ich wprowadzenia skutkami w zakresie przedstawienia sytuacji majątkowej i finansowej Banku:

Nie wystąpiły.

9. Informacje dotyczące korekty błędów w poszczególnych pozycjach sprawozdania finansowego: Nie wystąpiły.

10. Informacje o znaczących zdarzeniach, jakie wystąpiły po dniu bilansowym, nie uwzględnionych w innych częściach sprawozdania finansowego: Nie wystąpiły.

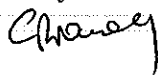
11. Informacje o znaczących zdarzeniach dotyczących lat poprzednich ujętych w sprawozdaniu finansowym za rok obrotowy: Nie wystąpiły.

Informacja dodatkowa sprawozdania finansowego
Podkarpackiego Banku Spółdzielczego
za okres od 1 stycznia 2019 roku do 30 czerwca 2019 roku

12. Informacje o wynagrodzeniu biegłego rewidenta lub podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych, wypłaconym lub należnym za rok obrotowy za:

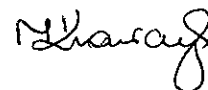
Lp.	Treść	Podmiot uprawniony do badania lub Biegły rewident	Kwota
1	2	3	4
1	Obowiązkowe badanie rocznego sprawozdania finansowego	Związek Rewizyjny Banków Spółdzielczych w Poznaniu	60 000,00 zł netto
2	Inna usługi poświadczające, atestacyjne	Związek Rewizyjny Banków Spółdzielczych w Poznaniu	30 000,00 zł netto
		PKF Consult Sp. z o.o. Sp. k. z siedzibą w Warszawie	53 850,00 zł netto
3	Usługi doradztwa podatkowego	---	---
4	Pozostałe usługi	---	---

Sporządził: Edyta Twardy

ZARZĄD BANKU

1. Monika Krawczyk - p.o. Prezes Zarządu

2. Agata Niemczyk - Wiceprezes Zarządu

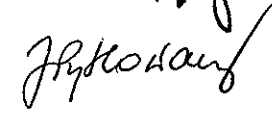
3. Rafael Lelito - Wiceprezes Zarządu

4. Tomasz Seweryn - Wiceprezes Zarządu

5. Jolanta Pytlowany - Członek Zarządu

PODKARPACKI
BANK SPÓLDZIELCZY
38-500 SANOK

-1-

(pieczęć firmowa)

Sanok, dnia 30 września 2019 roku